

LÄRARHANDLEDNING

HASSAN SHARIF:

I Am The Single Work Artist

19.9 2020–10.1 2021

Hassan Sharif, *Jumping No. 1*, 1983. 3 av 7 foton. Collage: fotografier, tusch och blyerts på monteringspapp. Fotodokumentation av performance i Dubai. Courtesy Hassan Sharif Estate; Alexander Gray Associates, New York; gb agency, Paris; Gallery Isabelle van den Eynde, Dubai.

S:t Johannesgatan 7, Malmö (Station Triangeln)
tel 040-34 60 00 konsthall.malmo.se
Öppet alla dagar 11–17 onsdagar 11–21
Frågor: ylva.brannstrom@malmo.se

MALMÖ KONSTHALL

INFORMATION

Konst kan fungera som underlag för arbetsområden och projekt – i alla skolämnen. Konsten kan ge eleven både form och innehåll och ses som ett sätt att uttrycka sitt kunskapande. Därmed kan konst vara både stoff och dokumentation – där användandet av konsten i skolarbetet ger både lärare och elev användbara verktyg. Materialet du har i din hand kan hjälpa dig som lärare att förbereda dig och klassen inför besöket, men ger också förslag på uppgifter att arbeta med både på Malmö Konsthall och när ni är tillbaka i klassrummet.

Boka visning

För skolor inom Malmö stad är det alltid gratis att boka en visning.

Visningen tar ca 45 minuter och anpassas efter elevernas ålder.

Bokningsbart tisdag–torsdag 9–17, fredag 11–17.

Boka på bokning.konsthall@malmo.se senast en vecka i förväg.

Just nu tar vi endast emot en klass i taget, det kan vara bra att ha flera alternativ på när man kan komma.

Vill man komma på egen hand med en klass och använda sig av lärarmaterialet så är man varmt välkommen under öppetid, meddela gärna inför ert besök. Vi har alltid värdar i utställningen som i mån av tid kan svara på frågor.

Skapande

Under höst och vår erbjuder vi visning och skapande verkstad med utgångspunkt i utställningen. Projekten bokas genom kulturkartan. Det är kostnadsfritt att delta, men genomförs under en viss period och har begränsat antal tillfällen. Om man bokar ett projekt med skapande så möter man en konstpedagog och en konstnär.

Se kulturkartan för mer information

Förhållningsregler

Vår viktigaste regel för alla besökare är att man inte får röra konstverken. Vi lånar verk från både privatpersoner och andra konstinstitutioner, och måste lämna tillbaka dem i samma skick vi fått dem.

Vad förväntas

De bästa besöken uppstår då lärarna är intresserade och engagerade i besöket. Hjälプ gärna eleverna att koppla diskussionerna till det ni arbetar med i skolan. Det kan också vara till stor hjälp att du som lärare håller koll på gruppdynamiken och ser till att alla får möjlighet att tillgodogöra sig de olika momenten. Du som lärare har samtidigt möjlighet att ta ett steg tillbaka och se dina elever i ett annat sammanhang. Det är ett bra tillfälle för pedagogisk dokumentation.

TIPS!

Skriv ut sid 9–10 och dela ut till eleverna på konsthallen. De kan då arbeta enskilt eller i grupp med någon eller några av frågeställningarna.

OM UTSTÄLLNINGEN

Hassan Sharif var fram till sin bortgång 2016 en pionjär inom experimentell samtidskonst i Mellanöstern och skapade sina verk av billiga vardagsmaterial i protest mot en elitistisk konstvärld. I utställningen visas drygt 150 verk.

Hassan Sharif (1951–2016) föddes i Iran och växte upp i Dubai. Förutom studietiden i London under tidigt 1980-tal var han verksam i emiraten Dubai och Sharjah i Förenade Arabemiraten fram till sin bortgång. Sharif anses i dag vara en av 1900-talets mest inflytelserika konstnärer i Mellanöstern. Av yngre arabisktalande konstnärer ses han som en föregångare, men det är först nyligen som hans konstnärskap introducerats bredare i Europa.

Under sin livstid skapade Sharif verk som inkluderar teckning, måleri, performance, skulptur och installation. Samtidigt antyder utställningens titel, ett citat av Sharif, att hans konstnärskap kan ses som ett enda verk, eftersom han arbetade konceptuellt med varaktighet och repetition.

Sharif växte upp i en socialt och ekonomiskt omvälvande tid, präglad av upptäckten av olja i regionen under 1950-talet. Den kulturella och sociala utvecklingen det innebar speglas i många av hans verk. Tidigt utvecklade Sharif en kritisk röst: från tonåren fram till 1979 publicerade han satirteckningar om vardagsliv och politik i veckomagasinet *Akhbar Dubai*. Ett urval av dessa visas i utställningen.

Under uppväxten kom Sharif i kontakt med den västerländska moderna konsten genom ett fåtal engelskspråkiga konstböcker. Då kunde han inte engelska, och tog till sig konsthistorien genom att titta på bilderna. Utbildningen i London introducerade honom även för brittisk samtidskonst från 60- och 70-talen.

Trots den starka påverkan av västerländsk konst utvecklade Sharif ett eget konstnärligt uttryck, präglad av landskapet, samhället och den visuella kultur i vilken han levde, och de förändringar de genomgick under hans livstid. Hatta-öknens var spelplats för hans tidiga experiment med performance, Dubais och Sharjahs stora marknader fungerade som utställningsplatser, inspiration och materialbanker till många av hans verk. Tiden utomlands gjorde honom mer medveten och uppmärksam på sitt hemland.

Hassan Sharif ville att konsten skulle finnas till för den breda allmänheten, inte bara för konstexperter och samlare. Det bidrog till att han tidigt började arbeta icke-kommersiellt i det offentliga rummet. Han skapade sina verk av billiga vardagsmaterial eller massproducerade föremål från marknader. Plastmuggar, bestick, flip-flops, filter och billiga leksaker dög lika väl att skapa konst av som något annat – ett uttryck för hans kritiska hållning till den framväxande konsumtionskulturen.

Hassan Sharif hade en avgörande roll för utvecklingen av konstscenen i Förenade Arabemiraten. Han introducerade samtidskonsten och var en utbildande faktor genom sin roll som konstnär, lärare, kritiker, skribent, översättare och mentor för yngre konstnärer.

LÄTTLÄST

Hassan Sharif föddes 1951 och växte upp i Dubai. Han arbetade som konstnär i Dubai och Sharjah i Förenade Arabemiraten fram till sin död 2016. Idag tycker många i hans hemland att han är en viktig konstnär. Många yngre konstnärer som talar arabiska ser upp till honom.

Han skapade teckningar, målningar, skulpturer och installationer.

När Sharif växte upp hände mycket i hans hemland. Man hittade olja i området under 1950 talet. 1971 blev landet fritt. Efter det förändrades samhället på många sätt. Mycket av Hassan Sharifs konst handlar om detta. Hassan Sharif var kritisk till mycket som hände i hans land. Det kan man se med i hans satirteckningar som han gjorde för tidningen Akhbar Dubai.

Första gången han såg konst från Europa var i konstböcker som var på engelska. Då kunde han inte läsa texten, utan bara titta på bilderna.

Hassan Sharif utbildade sig till konstnär i London. Där kom han i kontakt med konst som inte fanns i hans hemland. Han studerade i 5 år i Europa. Tiden i Europa fick honom att se på sitt hemland på ett nytt sätt.

Varje sommar reste han till Dubai och Hatta-öknen. I Hatta-öknen gjorde han många av sina tidiga konstverk. Han fotograferade sig själv i olika situationer. Flera av dessa bilder finns med i utställningen.

I vissa konstverk använder han saker som man kan hitta i affärer: tyg, gummi och annat. Hassan Sharif har flätat dessa och lagt i stora högar. Mot slutet av sitt liv gjorde Hassan Sharif högar med varor som han hade hittat på marknader. Flip-flops, muggar och leksaker. Många av varorna kom från andra länder. T.ex. Kina.

Hassan Sharif har varit viktig som konstnär i sitt hemland. Han tog samtidskonst, alltså konst från idag, till landet. Han var också översättare, skrev artiklar om konst och var lärare för yngre konstnärer.

OM NÅGRA AV VERKEN

T.v: Utan titel(1975) "Statens medieråd till konstnären: "Du kan inte sjunga, du kan inte spela oud, du kan inte dansa och du kallar dig själv konstnär?". T.h Kropp och kvadrater (1983) Fotografier, negativfilm och tusch på papper monterat på kartong.

Tidiga verk - satirteckningarna

Hassan Sharif var en konstnär med en kritisk röst och som ofta arbetade med humor och ironi i sin konst. När han var ung uppmärksammades hans skicklighet att teckna, och som tonåring publicerades hans satirteckningar i veckomagasinet Akhbar Dubai., där han behandlade vardagslivet, politik och de ekonomiska och sociala förändringarna i Mellanöstern. I satirteckningarna kan man se hans oro över hastigheten i förändringar och vad som gick förlorat. De handlar om rikedom, professionalisering, byråkratisering av liv och arbete, och en nedvärdering av folklig kultur som Sharif tyckte sig se.

När Sharif påbörjade sin utbildning i London övergav han satirteckningen som uttrycksform, men den har format hans sätt att göra konst, genom att kommentera samhället, ofta med humor och med en önskan om att nå ut till många. I utställningen kan man se översättningarna till satirteckningarna på verkskyltarna.

Performance

När Hassan Sharif flyttade till Storbritannien 1979 blev han starkt influerad av modern och samtida konst som fanns att se och uppleva på museer och gallerier.

En konstströmning han speciellt fastnade för var Fluxusrörelsen, en internationell rörelse som bildades 1962 med konstnärer som Yoko Ono, John Cage och Joseph Beuys. Deras sätt att förhålla sig till konstskapande influerade Sharifs tankar på hur performance kunde skapas.

Sina första performance skapade Sharif under tidigt 80-tal. Somrarna tillbringade han i Dubai, och i Hatta-öknen utförde han enkla, repetitiva rörelser där han interagerar med landskapet. Han hoppar, går, springer eller gräver. De bevittnades och dokumenterades av hans familj och nära vänner.

I flera performance kom Hassan Sharif att använda sig av sin egen kropp, t.ex. då han experimenterar med ett rutnät på marken där han lägger sig i olika positioner och försöker täcka så många rutor som möjligt. Han gör också flera "experiment", som han själv kallar det då han t.ex. räknar antal bilar på en gata i Dubai, ringer restauranger och frågar hur många bord och stolar de har. Denna typ av absurda, meningslösa eller tråkiga övningar handlar om att dokumentera vardagslivet, visa intresse för det ointressanta, och ge det ett värde.

T.v: Slippers and Wire, 2009 Tofflor och koppartråd. T.h: Sju punkter vinkel linjer – del 8 (2013) Tusch och blyerts på papper, akryl på duk

Högar av objekt

Under åttiotalet börjar Hassan Sharif att fläta, linda och väva samman konstverk av de billigaste och mest tillgängliga material han kunde hitta. Till en början

naturmaterial som rep, jute och tyg men senare i hans karriär ofta av plast eller gummi. Ofta presenterades verken i stora högar av samlade objekt. Det här sättet att göra konst blev en daglig rutin för Hassan Sharif. Det var en teknik som vem som helst kunde göra, och som beroende på valet av material speglar den platsen där konstverket görs.

Marknaderna var viktiga platser som har präglat Sharifs konstnärskap. Han ställde ofta ut konstverk där i endagsutställningar, och idéer och material till många av hans konstverk kom därifrån. Under nittio-talet och framåt började marknaderna i Förenade Arabemiraten att flöda över av varor i plast och gummi från Kina, och detta är något som går att se i de högar som Hassan Sharif arbetade från 90-talet fram till sin bortgång 2016.

Semi-System

Hassan Sharif arbetade ofta med något han själv kallade för semi-system. För honom var det ett sätt att bearbeta hans skapa konst utifrån ett ramverk, matematiska modeller och scheman. Han uppfann en uppsättning regler för att skapa formella, abstrakta teckningar. Men Sharif öppnar även sina ramverk för slumpen och risken, eller möjligheten till förändring. I teckningarna låter Sharif misstag och fel vara kvar, för att visa på att konsten uppstår i misstagen. Eftersom han aldrig helt underkastar sig reglerna han själv satt upp kallar han dem semi-system.

I vissa av verken har han arbetat med mycket komplexa uträkningar och förarbeten, där kan skisserna ingå i det färdiga verket. Som i "Sju punkter vinkel linjer". I andra har han satt upp en enkel regel för hur former avlöser varandra, som han följer tills den mänskliga faktorn utlöser ett misstag.

Presskonferens (2008) Olja på duk, & *Presskonferens* (2009) Dagstidning, tyg och lim.
Courtesy Hassan Sharif Estate; Alexander Gray Associates, New York; gb agency, Paris; Gallery Isabelle van den Eynde, Dubai

Presskonferens

I början av 2000-talet började Hassan Sharif att måla igen, efter ett nästan 20 år långt uppehåll. Han använder då mediet för att skildra och kommentera de vardagliga objekt han så ofta inkorporerat i sin konst. Ofta presenterade han målningarna tillsammans med installationer av objekt som refererade till varandra.

2008 skapar han serien "Presskonferens" som skildrar presskonferensen som den skådeplats där världspolitiken utspelar sig. Målningen skildrar en amorf, otydlig politiker, framför några mikrofoner som för fram sitt budskap. Stilen påminner om Sharifs tidiga satirteckningar. Framför målningen ligger högar med tidningar invirade i rep som speglar symbiosen mellan politik och journalistik. Som ett eget kretslopp.

UPPGIFTER ATT GÖRA PÅ KONSTHALLEN

Samtidskonsten erbjuder en möjlighet att diskutera och arbeta med såväl dagsaktuella som existentiella frågor. Här har vi samlat några frågeställningar att samlas kring. De har inga entydiga svar, och kan användas som utgångspunkter för diskussion.

Frågor

- Välj ett verk och beskriv det! Färg, form, material. Vad får du för associationer av detta konstverk?
- Hassan Sharif använder billiga, enkla material. Påverkar det hur du ser på hans konstverk? Tror du att det påverkar värdet på konstverken?
- Hassan Sharif tog in massproducerat material i sina verk för att kommentera och hur likadana varor finns att köpa över hela världen. Känner du igen något av det material han använder? Finns det även här i Sverige? Är det något material som är specifikt för Mellanöstern, tror du?
- Hassan Sharif skapade satirteckningar om den politiska situationen i Mellanöstern när han var ung. Han publicerade dem i en veckotidning och de blev mycket populära. Tror du att man kan uppnå förändring i samhället genom att arbeta med konst?
- Vilket verk gillar du bäst i utställningen? Varför?
- I verkstan kan du testa att bli performancekonstnär. Vi har skapat ett rutnät liknande det Hassan Sharif använder i verket *Kropp och kvadrater*. Där kan du testa hans olika positioner och fotografera resultatet.

Nyckelord:

- Konstnärens/
konstens roll i
samhället
- satirteckningar
- performance
- vardagsmaterial
- installation
- dokumentera
- hantverk
- väva, fläta, linda

UPPGIFTER ATT GÖRA EFTER BESÖKET

Dokumentera

Dokumentation var viktigt i Hassan Sharifs konstnärskap, ofta valde han ut något och räknade eller ritade upp vad som hände under en viss tidsperiod. Inspireras av verken *Kök, Saker i mitt rum, Matbord eller Läser tidningen i taxin*.

- Välj en plats! Kanske i skolan, på stan eller hemma.
- Välj ett fenomen: det kan vara något du själv eller någon annan gör, något som dyker upp eller något som bara finns där.
- Bestäm en tid: t.ex. 5 min, 20 min eller en timme.
- Anteckna noggrant vad du ser.
- Skapa en bild av det du har gjort, genom teckningar, diagram eller fotografier.

Arbeta systematiskt

Arbeta med rutnät som du ritar själv eller ett rutigt papper. Sätt upp en regel för dig själv och fyll rutorna på olika sätt med exempelvis tuschpennor. Hur många varianter kan det bli? Inspireras av t.ex. *Sju punkter vinkel linje*.

Arbeta med skräpmaterial

Samla material som annars skulle slängas och skapa konst av det. Fundera på vad materialet har gått igenom innan du hittade det: vem har använt det? Var har det varit? Vad skulle hänt med det om du inte skapade ett konstverk av det?